

Sygn. akt VI Ka 425/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 listopada 2015 r.

Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze w VI Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Barbara Żukowska

Protokolant Konrad Woźniak

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Jeleniej Górze M. P.

po rozpoznaniu w dniu 6 listopada 2015 roku

sprawy **P. K.** ur. (...) w B.

s. J., K. z domu B. (...)

oskarżonego z art. 178a § 1 kk

z powodu apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Bolesławcu

z dnia 8 czerwca 2015 r. sygn. akt II K 673/14

I. zmienia zaskarżony wyrok wobec oskarżonego P. K. w ten sposób, że przyjmuje, iż oskarżony kierując samochodem znajdował się w stanie nietrzeźwości o zawartości nie mniejszej niż 0,91 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu,

II. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy,

III. zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe za postępowanie odwoławcze w kwocie 120 złotych.

Sygn. akt VI Ka 425/15

UZASADNIENIE

P. K. został oskarżony o to, że:

w dniu 22 sierpnia 2014 roku w miejscowości R. powiatu (...) w ruchu lądowym kierował samochodem osobowym V. (...) nr rej. (...) znajdując się w stanie nietrzeźwości I badanie – 0,91 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, II badanie – 0,97 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu,

tj. o czyn z art. 178a§1kk.

Sąd Rejonowy w Bolesławcu wyrokiem z dnia 8 czerwca 2015 r. w sprawie IIK 673/14:

I. uznał oskarżonego P. K. winnym popełnienia zarzucanego mu czynu, opisanego w części wstępnej wyroku, przy czym ustalił, że oskarżony kierując samochodem znajdował się w stanie nietrzeźwości o zawartości 2,1‰ alkoholu we krwi tj. przestępstwa z art. 178a§1kk i za to na podstawie tego przepisu wymierzył mu karę grzywny w wysokości 100 stawek dziennych w kwotach po 10 złotych każda,

II. na podstawie art. 42§2kk w zw. z art. 4§1kk orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 2 lat,

III. na podstawie art. 63§2kk zaliczył oskarżonemu na poczet orzeczonego środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów okres zatrzymania prawa jazdy od dnia 22 sierpnia 2014r.,

IV. na podstawie art. 49§2kk w zw. z art. 4§1kk orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci świadczenia pieniężnego w kwocie 500 zł płatnego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej,

V. na podstawie art. 627 kpk zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe, w tym na podstawie art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych wymierzył mu opłatę w wysokości 100 zł.

Apelację zwróconą przeciwko całości wyroku wywiódł obrońca oskarżonego i zarzucił:

1. obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść orzeczenia, poprzez oddalenie kluczowego dla ustalenia sprawstwa oskarżonego wniosku dowodowego o zasięgnięcie opinii innego biegłego z zakresu medycyny sądowej w celu weryfikacji danych zawartych w protokole z przebiegu badania stanu trzeźwości urządzeniem elektronicznym i w konsekwencji uznanie oskarżonego za winnego popełnienia zrzućanego mu czynu, pomimo braku dowodów obiektywnych uzasadniających takie rozstrzygnięcie tj. obrazę art. 193§1 kpk w zw. z art. 201 kpk (art. 438 pkt 2 kpk),

2. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść orzeczenia, poprzez dokonanie dowolnej oceny dowodów (w szczególności opinii biegłego z zakresu medycyny sądowej, wyjaśnień oskarżonego, zeznań świadków)z pominięciem wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, co skutkowało nietrafnym przyjęciem, że oskarżony w chwili zdarzenia znajdował się w stanie nietrzeźwości tj. obrazę art. 7 kpk (art. 438 pkt 2 kpk).

Stawiając powyższe zarzuty obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja skarżącego jest niezasadna.

Słusznie ustalił Sąd Rejonowy, iż oskarżony w dniu 22 sierpnia 2014 r. kierował samochodem osobowym V. (...) nr rej. (...) znajdując się w stanie nietrzeźwości. Sąd Okręgowy, kierując się zasadą in dubio mitius, zmodyfikował jednakże powyższe ustalenie poprzez wskazanie, że stan nietrzeźwości oskarżonego wynosił nie mniej niż 0,91 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu. Zmiana ta pozostała bez wpływu na ocenę prawną czynu oskarżonego, jak również nie pociągnęła za sobą ingerencji w rozstrzygnięcie Sądu I instancji w zakresie wymiaru kary.

Odnosząc się do zarzutów apelacji, a to zarzutu obrazę przepisów postępowania, która według skarżącego obrońcy oskarżonego miała wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, tj. art. 7 k.p.k. oraz art. 193 § 1 k.p.k. w zw. z art. 201 k.p.k. co do przypisania oskarżonemu P. K. czynu z art. 178a § 1 k.k., Sąd Okręgowy stwierdza, że zarzuty te są całkowicie chybione.

Zarzut podnoszony przez skarżącego aby był skuteczny, nie może się sprowadzać do polemiki z ustaleniami sądu, a powinien wskazywać jakich konkretnie uchybień w zakresie określonym treścią art. 7 k.p.k. dopuścił się Sąd I instancji, dokonując oceny dowodów. Tymczasem obrońca oskarżonego w istocie przedstawia alternatywną wersję tejże oceny, nie popartą przy tym argumentami tego rodzaju, które mogłyby skutecznie podważyć stanowisko Sądu I instancji. Autor apelacji wywodzi bowiem, iż w konsekwencji sprzecznej z przepisami prawa procesowego oceny dowodów dokonanej przez Sąd Rejonowy doszło do błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego wyroku i niezasadnego skazania oskarżonego P. K. za przypisany mu czyn. Dla skuteczności tak skonstruowanego środka odwoławczego nie jest jednak wystarczające samo wykazywanie, że określona grupa dowodów pozwala na

przyjęcie, iż zdarzenie mogło mieć inny przebieg. Należy bowiem wykazać, którym wskazaniom wiedzy, logiki i doświadczenia życiowego uchybił sąd orzekający, czyniąc kwestionowane ustalenia.

Lektura uzasadnienia wyroku Sądu I instancji nie pozostawia wątpliwości, że to zeznania funkcjonariuszy Policji dokonujących kontroli drogowej wobec oskarżonego, w powiązaniu z treścią wyjaśnień P. K. złożonych w dniu 29 sierpnia 2014 r., jak również wynik badania stanu trzeźwości, były w głównej mierze podstawą przypisania oskarżonemu sprawstwa i winy w zakresie zarzucanego mu przestępstwa. Sąd Okręgowy w pełni podziela stanowisko sądu meriti, iż zeznania świadków M. U. i A. C. zasługiwały na przydanie im waloru wiarygodności, gdyż były one logiczne, konsekwentne i stanowcze. Sąd Okręgowy nie dostrzega w rozumowaniu Sądu I instancji żadnych błędów natury faktycznej (niezgodności z treścią dowodu) lub logicznej (błędu w rozumowaniu i wnioskowaniu) ani też sprzeczności z doświadczeniem życiowym i wskazaniami wiedzy. Wbrew twierdzeniom skarżącego, zeznania funkcjonariusza Policji te stanowią kategorię dowodu na fakt prowadzenia pojazdu przez oskarżonego krytycznej nocy 21/22 sierpnia 2014r. około godziny 1:40. Jednocześnie oceniając zmienną postawę P. K. słusznie Sąd Rejonowy uznał za wiarygodne jedynie złożone przez niego wyjaśnienia w postępowaniu przygotowawczym a zawarte na k. 13, w części, w której oskarżony przyznał, że przed zatrzymaniem spożywał alkohol, zaś poruszając się pojazdem ze stacji paliw (...) do swojego miejsca zamieszkania znajdował się w stanie nietrzeźwości. Dowód z wyjaśnień oskarżonego Sąd Rejonowy rozważył szczególnie wnikliwie, w powiązaniu z pozostałymi zebranymi w sprawie dowodami, co jednoznacznie wynika z pisemnego uzasadnienia wydanego wyroku (vide k. 82v-83v). Znamienne jest, że podczas pierwszych wyjaśnień złożonych w sprawie, jak również składając oświadczenie do protokołu z przebiegu badania stanu trzeźwości, oskarżony nie zaznaczył, jakoby przed badaniem palił papierosy. Zasadnie Sąd I instancji uwypuklił również rażące rozbieżności zarówno pomiędzy kolejnymi wyjaśnieniami składanymi przez oskarżonego, jak i pomiędzy nimi a zeznaniami świadka M. O., próbującej uwiarygodnić kolejne wersje prezentowane przez oskarżonego. Wprawdzie wyjaśniając w postępowaniu sądowym P. K. zaprzeczył swoim wcześniejszym twierdzeniom, niemniej - jak słusznie ocenił Sąd I instancji – postawa ta dodatkowo podważyła wiarygodność wyjaśnień oskarżonego złożonych przed Sądem. Sposób uzasadniania przez oskarżonego treści złożonych uprzednio wyjaśnień („...obawiałem się przyznania do tego, że to ja kierowałem...” - k. 46v) uznać należy za nieudolną próbę uwiarygodnienia jego linii obrony prezentowanej w wyjaśnieniach składanych przed sądem, próbę wycofania się z twierdzeń, które ewidentnie go obciążały.

Niesłusznie ponadto skarżący obrońca kwestionuje dokonanie ustaleń co do obecności alkoholu w organizmie oskarżonego na podstawie wyników pomiarów dokonanych urządzeniem elektronicznym typu A.-sensor IV. Prawdłowo Sąd Rejonowy wywodził, że wyniki pomiarów zostały utrwalone w protokole z przebiegu badania stanu trzeźwości, który to protokół oskarżony własnoręcznie podpisał. Co więcej, oskarżony oświadczył zatrzymującym go funkcjonariuszom Policji, że o godzinie 18:00 spożył 2,5 litra piwa. Zasadnie Sąd I instancji dostrzegł również, że awaria urządzenia pomiarowego miała wpływ jedynie na możliwość wydruku badania, a nie wpływała na prawidłowość uzyskanego wyniku. W sprawie nie zaistniały także wątpliwości uzasadniające zwrócenie się o przesłanie świadectwa wzorcowania alkomatu, skarżący obrońca ani oskarżony o przeprowadzenie takiego dowodu nie wnioskowali.

Nie jest prawdą twierdzenie skarżącego, jakoby funkcjonariusze Policji mieli bezwzględny obowiązek przeprowadzenia badania krwi oskarżonego tudzież badania stanu jego trzeźwości innym urządzeniem, skoro oskarżony nie kwestionował wyników pomiaru zawartych w protokole z dnia 22 sierpnia 2014 r., nie domagał się przetransportowania go na badanie krwi, zaś żądanie przyjazdu innego radiowozu spowodowane było próbą podważenia kompetencji legitymujących go funkcjonariuszy, nie zaś nieprawidłowościami w funkcjonowaniu urządzenia pomiarowego. Sąd Okręgowy dostrzega, że dokument, na który powołuje się obrońca zawiera zalecenia i „wytyczne w zakresie orzecznictwa alkoholowego”, nie ma zaś charakteru źródła prawa i nie podważa prawidłowości postępowania funkcjonariuszy Policji wobec oskarżonego.

Odnosnie różnicy pomiędzy poszczególnymi wynikami badanie, dostrzec należy, że spadek stężenia alkoholu we krwi jest kwestią indywidualną, na który to zresztą argument powołuje się także obrońca w apelacji polemizując z treścią opinii biegłego sądowego. Biegły sądowy przy Sądzie Okręgowym we Wrocławiu z zakresu medycyny sądowej

składając na rozprawie w dniu 2 czerwca 2015 r. ustną opinię uzupełniającą wskazał, że nie ma możliwości określenia liczbowej wartości spadku stężenia alkoholu w odstępach kilkunastominutowych, gdyż żadna z prac naukowych nie odnosi się do zakresu wielkości przemiany tego alkoholu w odstępie krótszym niż godzina. Biegły zaopiniował, że ze względu na nieliniowy charakter eliminacji alkoholu z organizmu możliwe jest przyjęcie, że spalanie alkoholu w organizmie oskarżonego w godzinach od 2:57 do 3:11 wyniosło 0,38 promila (k. 72-72v). Także z tego względu brak jest podstaw do kwestionowania prawidłowości funkcjonowania urządzenia pomiarowego i dokonanych na jego podstawie ustaleń faktycznych.

Zasadnie uznał Sąd Rejonowy, że sporządzona przez biegłego M. B. opinia jest jasna, pełna i winna być podstawą do czynienia ustaleń faktycznych w sprawie. Oczywiście niezasadny jest zarzut skarżącego dotyczący naruszenia przepisu art. 201 k.p.k. i zaniechania przeprowadzenia dowodu z opinii innych biegłych lekarzy.

Sąd Odwoławczy podkreśla, że przepisy Kodeksu postępowania karnego znacząco ograniczają możliwość dopuszczania dowodu z kolejnej opinii biegłego. Zgodnie z treścią art. 201 k.p.k. wyłącznie jeśli opinia jest niepełna lub niejasna albo gdy zachodzi sprzeczność w samej opinii lub między różnymi opiniami w tej samej sprawie, można wezwać ponownie tych samych biegłych lub powołać innych.

Wskazać należy, że opinia jest „niepełna”, jeżeli nie udziela odpowiedzi na wszystkie postawione biegłemu pytania, na które zgodnie z zakresem wiadomości specjalistycznych i udostępnionych mu materiałów dowodowych może oraz powinien udzielić odpowiedzi lub jeżeli nie uwzględnia wszystkich istotnych dla rozstrzygnięcia konkretnej kwestii okoliczności, albo też nie zawiera uzasadnienia wyrażonych w niej ocen i poglądów. Natomiast opinia „niejasna” to taka, której sformułowanie nie pozwala na zrozumienie wyrażonych w niej ocen i poglądów, a także sposobu dochodzenia do nich, lub też zawierająca wewnętrzne sprzeczności, posługująca się nielogicznymi argumentami (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2009r., III KK 122/09).

Opinia wydana przez biegłego sądowego przy Sądzie Okręgowym we Wrocławiu z zakresu medycyny sądowej, po jej uzupełnieniu, w pełni odpowiada wymogom, jakie w tej mierze zawierają przepisy k.p.k., orzecznictwo oraz doktryna polskiego procesu karnego. Przedmiotowa opinia zawiera wszystkie elementy, które powinny zostać wzięte pod uwagę przez biegłych przy jej sporządzeniu. Biegły udzielił precyzyjnej odpowiedzi na pytania postawione przez organy prowadzące postępowanie, wyczerpująco ustosunkował się także do zarzutów stawianych przez obrońcę oskarżonego, i klarownie wywiódł, jaka jest różnica pomiędzy uśrednioną wartością spalania alkoholu a wartością indywidualną. Brak jest podstaw do uznania, iż między opinią sporządzoną w postępowaniu przygotowawczym a opinią uzupełniającą istnieją sprzeczności, o jakich mowa w art. 201 k.p.k., bądź że opinie te są niejasne lub niepełne.

Sąd Okręgowy dostrzegł jednakże, że Sąd Rejonowy czyniąc ustalenia faktyczne przyjął dokonane przez biegłego na podstawie średnich wartości oszacowanie stężenia alkoholu w organizmie oskarżonego w czasie, gdy prowadził on samochód osobowy, tj. około godziny 01:40. Symulacja ta jest niekategoryczna, biegły sam stwierdził, że w organizmie oskarżonego około godziny 01:40 „**mógł** znajdował się alkohol w stężeniu **około** 2,1-2,2 promila”, ze względu na fakt, że w czasie przeprowadzenia badań trzeźwości P. K. trwała faza eliminacji alkoholu (k. 54, pkt 9 opinii). W ustnej opinii uzupełniającej biegły wyjaśnił szczegółowo, na czym polegają badania retrospektywne zastosowane do sformułowania ww. wniosku opinii, wskazując że podstawą do ich dokonania jest rzeczywiste badanie stanu trzeźwości, lecz metoda obliczeń polega na przyjęciu wartości uśrednionych. Ponieważ zatem nie było możliwe kategoryczne stwierdzenie, jaka była wartość stężenia alkoholu **u oskarżonego** w krytycznym czasie, ze względu na opisywany wyżej nieliniowy charakter przemiany alkoholu w organizmie ludzkim, Sąd Okręgowy dokonał zmiany opisu czynu przypisanego oskarżonemu, jako wartość tego stężenia przyjmując 0,91 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, tj. najbliższą czasowo pewną wartość ustaloną na podstawie kategorycznego wywodu.

Reasumując, Sąd Rejonowy czyniąc ustalenia w niniejszej sprawie prawidłowo ocenił całokształt zebranego w sprawie materiału dowodowego i trafnie odrzucił, jako niewiarygodne, wyjaśnienia oskarżonego P. K. zaprzeczającego,

by miał dopuścić się zarzucanego mu zachowania. Sąd Rejonowy zapoznał się z treścią wszystkich istotnych dla prawidłowego rozstrzygnięcia sprawy dowodów, a w toku rozprawy głównej nie tylko słyszał zeznania świadków i wyjaśnienia oskarżonych, ale i obserwował ich podczas składania procesowych wypowiedzi. Wrażenia odniesione podczas bezpośredniego kontaktu z osobą przesłuchiwaną mają bardzo istotne znaczenie dla prawidłowej oceny wiarygodności tego dowodu. Przekonania, jakie wiąże się z bezpośredniością przesłuchania, opartego na poprawnym rozumowaniu i wnioskowaniu sąd odwoławczy nie może kwestionować. Twierdzenia zawarte w apelacji, iż brak jest dowodów potwierdzających sprawstwo P. K. czynu z art. 178a § 1 k.k., sprzeczne są z całokształtem materiału dowodowego zebranego w niniejszej sprawie. Ze wskazanych przez Sąd Rejonowy i prawidłowo ocenionych dowodów wynika, iż oskarżony istotnie prowadził pojazd mechaniczny w stanie nietrzeźwości. Sąd Rejonowy dokonał pewnych ustaleń w zakresie inkryminowanego przestępstwa, nieprawidłowo jedynie przyjmując wskazaną przez biegłego, lecz szacunkową wartość określającą stan nietrzeźwości oskarżonego w czasie czynu.

Wobec dokonania szczegółowej i logicznej, całościowej (nie zaś wybiórczej, jak uczynił to autor apelacji) analizy wszystkich dowodów, w ich wzajemnych powiązaniu, zasadnie Sąd Rejonowy wyprowadził wnioski, które przesądziły o dokonanych ustaleniach faktycznych, co w konsekwencji skutkowało przypisaniem oskarżonemu P. K. sprawstwa i winy w zakresie występku kwalifikowanego w art. 178a § 1 k.k. Odmienne wywody zaprezentowane w tej kwestii przez obrońcę oskarżonego stanowią wyłącznie polemikę z prawidłowo przeprowadzoną przez Sąd Rejonowy analizą i dlatego nie zasługują na uwzględnienie.

Złożona apelacja, zwrócona przeciwko całości wyroku, obligowała Sąd Okręgowy do oceny jego zasadności także w części dotyczącej orzeczenia o karze.

Ingerencja sądu odwoławczego w rozstrzygnięcie co do kary sądu I instancji ograniczona jest do wypadku uznania, iż kara ta jest niewspółmierna i to w formie kwalifikowanej, bowiem niewspółmierność musi mieć charakter rażąco. W niniejszej sprawie sytuacja taka nie miała miejsca.

Orzeczone w pierwszej instancji wobec oskarżonego P. K. kara 100 stawek dziennych grzywny w wysokości po 10 złotych w żadnej mierze nie jest rażąco surowa. Sąd I instancji przeanalizował i prawidłowo wyeksponował istotne okoliczności wpływające na rodzaj i wymiar wymienionej kary determinujące ocenę w zakresie stopnia winy, jak i stopnia szkodliwości społecznej przypisanego mu czynu, w tym zwłaszcza działanie umyślne, z zamiarem bezpośrednim, jak również jazdę w porze nocnej, na drodze o nieznacznym natężeniu ruchu oraz uprzednią niekaralność oskarżonego i prowadzenie przez niego ustabilizowanego trybu życia. Wymierzona oskarżonemu kara grzywny w kontekście ustalonych przez Sąd Rejonowy i prawidłowo ocenionych okoliczności istotnych w procesie orzekania o karze jest karą sprawiedliwą i współmierną. Oceny tej nie zmienia zmiana ustalenia co do wartości stanu nietrzeźwości oskarżonego w chwili czynu, skoro wartość ta znacznie przekracza ustawowy próg.

Trafne – w świetle okoliczności sprawy uzasadnione – było również orzeczenie wobec oskarżonego środków karnych opisanych w punktach II i IV części dyspozytywnej zaskarżonego wyroku. Tak ukształtowanego rozstrzygnięcia o karze w żadnej mierze nie można uznać za rażąco surowego. Sąd Okręgowy popiera pogląd Sądu I instancji, że w procesie orzekania o tych środkach karnych należało zastosować przepisy sprzed zmiany stanu prawnego w zakresie zasad wymiaru kary w dacie orzekania w pierwszej instancji. Prawidłowo wywiódł Sąd Rejonowy w pisemnym uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, że zapadłe wobec oskarżonego orzeczenie jest rozstrzygnięciem względniejszym w rozumieniu art. 4 § 1 k.k.

Z powyższych względów Sąd Okręgowy na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że przyjął, iż oskarżony kierując samochodem znajdował się w stanie nietrzeźwości o zawartości nie mniejszej niż 0,91 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, utrzymując w pozostałej części zaskarżony wyrok w mocy.

Jednocześnie na podstawie art. 636 § 1 k.p.k. Sąd Okręgowy zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe za postępowanie odwoławcze w wysokości 120 złotych. Na koszty te składały się opłata w kwocie 100 zł wymierzona na podstawie art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych, jak również ryczałt (20 zł) za doręczenie wezwań (i innych pism) w postępowaniu odwoławczym, co wynika z przepisu

§ 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 listopada 2003 r. w sprawie wysokości i sposobu obliczania wydatków Skarbu Państwa w postępowaniu karnym.